

Sygn. akt VII U 1466/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar-Zapolska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Wronkowska

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 8 maja 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu J. K. prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku i ustala, iż organ emerytalny nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

Sygn. akt VII U 1466/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, z uwagi na nieudokumentowanie 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy odmówił także przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art 24 ustawy z uwagi na niespełnienie kryterium wieku, wynoszącego dla ubezpieczonego 66 lat i 2 miesiące.

W odwołaniu od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do świadczenia a także o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków Z. W. i J. M. na okoliczność świadczenia pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wyjaśnił, iż nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 15.03.1977 r. do 04.06.1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) oraz okresu od 08.04.1986 r. do 25.05.1989 r. z tytułu zatrudnienia w (...) w G. z uwagi na wykonywanie pracy na stanowisku łączonym kierowcy

–mechanika. Ponadto wskazał, iż wnioskodawca nie spełnia także przesłanek do przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 24 ustawy.

Na rozprawie w dniu 18 listopada 2013 r. ubezpieczony wniósł o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 08.04.1986 r. do 31.08.1993 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) G..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, J. K. urodzony dnia (...), z zawodu kierowca, w dniu 29 kwietnia 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. kolejny wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 10 kwietnia 2011 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 73-74 akt ubezpieczeniowych.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 29 lat, 4 miesiące i 13 dni oraz 13 lat 4 miesiące i 9 dni okresu pracy w warunkach szczególnych.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia – k. 50 akt ubezpieczeniowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 08 maja 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach a także prawa do emerytury na warunkach ogólnych z uwagi na niespełnienie przesłanki wieku.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 08.05.2013r. – k. 79 akt ubezpieczeniowych.

W okresie od 08 kwietnia 1986 r. do 31 sierpnia 1993 r. ubezpieczony J. K. był zatrudniony w (...) (...) G. (następca prawny (...) S.A.). W okresie tegoż zatrudnienia od 08.04.1986 r. do 31.08.1993 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę operatora żurawia samojezdnego. Ubezpieczony nie korzystał z urlopów bezpłatnych.

Z. W. był zatrudniony (...) (...) G. (następca prawny (...) S.A. w G.) od 1959 r. do 2001r. na stanowisku kierownika transportu.

J. M. był zatrudniony (...) (...) G. (następca prawny (...) G.) od 1967 r. na stanowisku operatora dźwigu. Przekazał ubezpieczonemu J. K. dźwig do obsługi.

dowód:

- akta osobowe k. 22 akt w tym świadectwo pracy z dnia 15.10.2010 r. nienumerowana karta akt osobowych, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 15.10.2010 r. nienumerowana karta akt, wniosek o sprostowanie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wraz z adnotacją do wniosku k. 35, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.02.1997r. k.32 akt, świadectwo pracy z dnia 31.08.1993r. nienumerowana karta akt, świadectwo pracy z dnia 31.08.1993r k. 31 akt, zaświadczenie z dnia 27.08.1993r. k. 30 akt, angaż z dnia 26.05.1993r k. 29 akt, angaż z dnia 06.06.1989 r. k. 19 akt, wniosek z dnia 11.05.1989 r. k. 19, angaż z dnia 17.04.1989 r. k. 17, opinia z dnia 17.04.1989r. k. 17, umowa o pracę z dnia 08.04.1986 r. k.10, prawo jazdy k. 4

- akta sprawy zeznania świadka Z. W. k. 24-25 akt wraz z nagraniem na płycie CD k. 26 akt, zeznania świadka J. M. k. 25 wraz z nagraniem na płycie CD k. 26 akt, zeznania ubezpieczonego J. K. k. 25 wraz z nagraniem na płycie CD k. 26 akt w związku z słuchaniem informacyjnym k. 24 akt.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych, w aktach niniejszej spraw oraz aktach rentowych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze

stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu. Podstawą ustaleń faktycznych stanowiły także zeznania świadków Z. W. oraz świadka J. M., które Sąd ocenił jako wiarygodne w całości, rzetelne i spójne. W poczet materiału dowodowego Sąd zaliczył także zeznania ubezpieczonego J. K., które są spójne, logiczne i zbieżne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w tym z zeznaniami świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego J. K. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. w celu uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy. Niemniej w przedmiotowej sprawie okoliczność ta nie wpływa na datę świadczenia, gdyż wnioskodawca z wniosek o świadczenie objęty niniejszym postępowaniem wystąpił w kwietniu 2013 r. tj. po wprowadzeniu nowelizacji do art. 184 .

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod poz.3 wskazano prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych natomiast w załączniku r 1 do zarządzenie nr16 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 10 grudnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładzie pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów

Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wzrostu emerytury (Dz. Urz. MB z dnia 6 kwietnia 1984 r.) w dziale maszyniści maszyn transportu pionowego pod poz. 3 pkt 4 opisano pracę maszynistów żurawi samojezdnych kołowych i gąsienicowych (18).

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 10 kwietnia 2011 r. osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składowy i nieskładowy w wymiarze ponad 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach wykonywane w charakterze operatora dźwigu samojezdnego uznać można było sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego od 08 kwietnia 1986 r. do 31 sierpnia 1993 r. w (...) (...) G. (następca prawny (...) S.A.).

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresie od 08 kwietnia 1986 r. do 31 sierpnia 1993 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym opartym na dokumentach z akt osobowych w tym świadectwie pracy z dnia 15.10.2010 r. (nienumerowana karta akt osobowych), świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 15.10.2010 r. (nienumerowana karta akt), wniosku o sprostowanie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z adnotacją do wniosku (k. 35), świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.02.1997 r. (k.32), świadectwie pracy z dnia 31.08.1993 r. (nienumerowana karta akt), świadectwie pracy z dnia 31.08.1993 r. (k. 31), zaświadczeniu z dnia 27.08.1993 r. (k. 30), angażu z dnia 26.05.1993 r. (k. 29), angażu z dnia 06.06.1989 r. (k. 19), wniosku z dnia 11.05.1989 r. (k. 19), angażu z dnia 17.04.1989 r. (k. 17), opinii z dnia 17.04.1989 r. (k. 17), w zeznaniach świadków w tym Z. W. (k. 24-25 akt) i świadka J. M. (k. 25 akt) powołanych w sprawie, którzy pracowali wraz z wnioskodawcą w tym samym zakładzie pracy oraz zeznaniach ubezpieczonego J. K. (k. 25 akt).

Godzi się w tym miejscu wskazać, iż przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy okres pracy wnioskodawcy świadczonej w ramach zatrudnienia w (...) (...) G. (następca prawny (...) S.A.) podlega zaliczeniu do okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach prowadzącej do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 powołanej wyżej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego w sposób nie budzący żadnych wątpliwości interpretacyjnych wykazał, iż niewątpliwie w okresie od 08 kwietnia 1986 r. do 31 sierpnia 1993 r. będąc zatrudnionym

w (...) (...) G. (następca prawny (...) S.A.) ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach, pracując na stanowisku operatora dźwigu samojezdnego.

Dowody zawnioskowane przez ubezpieczonego w postaci dokumentów z akt osobowych oraz osobowych źródeł dowodowych tj. zeznań świadków Z. W. (k. 24-25 akt) i świadka J. M. (k. 25 akt) potwierdziły, iż wnioskodawca jeździł dźwigiem samojezdnym a pracę tę świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podkreślenia wymaga, iż analiza dokumentacji z akt osobowych (w szczególności angażu na stanowisko operatora żurawia z dnia 06.06.1989 k. 19, opinii zawodowej z dnia 10.04.1989 k. 17) za okres zatrudnienia w (...) S.A.) nie może budzić wątpliwości, co do rzeczywistego charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę a zeznania świadków Z. W., J. M. oraz samego ubezpieczonego J. K. w sposób wyczerpujący potwierdzają charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę. Powyższe pozwala na uznanie, iż wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku operatora dźwigu samojezdnego [wykaz A dział (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) poz.3 (prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych) uszczegółowione w załączniku r 1 do zarządzenie nr16 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 10 grudnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładzie pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wzrostu emerytury (Dz. Urz. MB z dnia 6 kwietnia 1984 r.) w dziale maszyniści maszyn transportu pionowego pod poz. 3 pkt 4 gdzie opisano pracę maszynistów żurawi samojezdnych kołowych i gąsienicowych.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania stwierdzić należy, iż stanowisko organu rentowego kwestionujące wykonywanie przez wnioskodawcę w spornym okresie czasu, pracy w szczególnych warunkach, poprzez wykazywanie, iż wykonywał on pracę łączone tj. prace na stanowisku kierowcy – mechanika, nie może się ostać, w świetle wyników przeprowadzonego przez Sąd zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego postępowania dowodowego w sprawie i ustaleń, iż wnioskodawca wykonywał pracę operatora dźwigu samojezdnego.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wobec doliczenia do zaliczonego przez pozwanego organ rentowy okresu 13 lat, 4 miesięcy i 9 dni spornego okresu pracy od 08.04.1986 r. do 31.08.1993 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A.

Działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego w szczególności zeznania świadków i samego ubezpieczonego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń, co do charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego, mających wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

Mając na względzie przedstawione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu J. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Sąd wziął pod uwagę datę wniosku o świadczenie oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

/-/ SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar – Zapolska